

Vendim nr. 66, datë 03.06.2026

(V- 66/26)

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga: Fiona Papajorgji, Kryetare, Marsida Xhaferllari, Sonila Bejtja, Sandër Beci, Ilir Toska, Genti Ibrahim, Asim Vokshi, Marjana Semini, anëtarë, me sekretare Farisja Idrizaj, në datën 03.06.2026 mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 3 (F) 2025 të Regjistrimit Themeltar, që u përket:

KËRKUES: **FRAN NDRECA**, i përfaqësuar nga avokati Vladimir Meçi, me aktpërfaqësimi.

SUBJEKT I INTERESUAR:

PROKURORIA E PËRGJITHSHME, përfaqësuar nga prokurori Isa Jata, me autorizim.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimeve nr. 810 regj. them., datë 27.10.2022 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë; nr. 465 (30-2023-1596), datë 25.04.2023 të Gjykatës së Apelit të Juridiksionit të Përgjithshëm Tiranë; nr. 00-2025-596 (89), datë 08.04.2025 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 4, 15, 18, 30, 33, 42, pika 2, 43, 122, pika 2, 124, 131, pika 1, shkronja “f”, 132, 134, pika 1, shkronja “i”, 142, pika 1 dhe 145, pika 2, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut; ligji nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar (*Ligji Organik i Gjykatës*).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatoren e çështjes Marjana Semini, mori në shqyrtim parashtrimet me shkrim të kërkesit Fran Ndreca (*kërkuesi*), që ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet me

shkrim të subjektit të interesuar, Prokurorisë së Përgjithshme, që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

I

Rrethanat e çështjes

1. Prokuroria pranë Gjykatës së Shkallës së Parë Tiranë ka regjistruar procedimin penal nr. 293/1999 në lidhje me një ngjarje të ndodhur në datën 16.02.1999, në Tiranë, në të cilën ka mbetur i vrarë shtetasi M.L. Nga hetimi paraprak ka rezultuar se në ngjarje kanë marrë pjesë dy persona, njëri nga të cilët është identifikuar si shtetasi P.M. Megjithatë nuk është arritur të kapet asnjë prej autorëve të dyshuar. Në vijim, shtetasi P.M. është akuzuar për veprat penale “Vrasja me paramendim”, të kryer në bashkëpunim, si dhe “Mbajtja pa leje e armëve luftarake”, të parashikuara nga nenet 78 e 25 dhe 278, paragrafi i dytë, të Kodit Penal (KP). Personi tjetër i dyshuar si bashkëpunëtor nuk është arritur të identifikohet dhe, për këtë shkak, procedimi penal është veçuar dhe është vendosur pezullimi për zbulimin e tij.

2. Në datën 19.09.1999 çështja penale në ngarkim të shtetasit P.M. është dërguar për gjykim. Në përfundim të gjykimit, të zhvilluar në mungesën e tij, ndërsa ai ka qenë i përfaqësuar nga një avokat i caktuar kryesisht, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 125, datë 01.03.2000, e ka deklaruar atë fajtor sipas akuzës, duke e dënuar me 25 vjet burgim. Ky vendim është prishur dhe çështja është dërguar për rigjykim nga Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 291, datë 07.04.2006. Në rigjykimin e çështjes, të zhvilluar me ritin e shkurtuar, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 847, datë 27.09.2006 (*vendimi nr. 847/2006*), e ka deklaruar sërish fajtor shtetasin P.M. për veprat penale “Vrasja me paramendim”, të kryer në bashkëpunim, si dhe “Mbajtja pa leje e armëve luftarake”, duke e dënuar respektivisht me 21 vjet dhe 1 vit burgim. Pas uljes së dënimeve sipas nenit 406 të Kodit të Procedurës Penale (KPP) dhe bashkimit të tyre, gjykata i ka caktuar një dënim të vetëm prej 14 vjetësh burgim. Pas ankimit të prokurorit për masën e dënimit, si dhe të ankimit të shtetasit P.M. për cilësimin juridik të veprës penale, Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 207, datë 12.03.2007 (*vendimi nr. 207/2007*), e ka deklaruar fajtor këtë shtetas për kryerjen e veprave penale “Vrasja me dashje”, në bashkëpunim dhe “Mbajtja pa leje e armëve luftarake”, duke e dënuar respektivisht me 18 vjet dhe 1 vit burgim. Pas bashkimit të dënimeve dhe uljes së dënimit sipas nenit 406 të KPP-së, gjykata i ka caktuar atij një dënim të vetëm prej 12 vjetësh burgim. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, në vijim, me vendimin nr. 324, datë 12.06.2009, ka vendosur mospranimin e rekurseve të shtetasit P.M. dhe të prokurorisë.

3. Në vijim, kërkuesi është identifikuar si personi tjetër i dyshuar për kryerjen e veprës penale dhe në datën 29.09.2003 Organizata Ndërkombëtare e Policisë Kriminale ka njoftuar se

ai është ndaluar në shtetin italian, me qëllim ekstradimin në Shqipëri. Çështja penale e pezulluar ka rifilluar dhe kërkuesi është akuzuar për veprën penale “Vrasja me paramendim”, të kryer në bashkëpunim, të parashikuar nga nenet 78 e 25 të KP-së. Një muaj më pas çështja është dërguar për gjykim. Megjithatë, ekstradimi i kërkuesit nuk ka ndodhur menjëherë dhe, për këtë shkak, gjykimi i çështjes është zhvilluar në mungesën e tij, ndërsa ai ka qenë i përfaqësuar nga një avokat i caktuar kryesisht. Me vendimin nr. 6, datë 12.01.2005 (*vendimi nr. 6/2005*), Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë e ka deklaruar fajtor kërkuesin për veprën penale “Vrasja me paramendim”, të kryer në bashkëpunim, të parashikuar nga nenet 78 dhe 25 të KP-së, duke e dënuar me 20 vjet burgim. Sipas asaj gjykate, kërkuesi ka ndihmuar shtetasin P.M. në ekzekutimin e viktimës M.L., duke e mbajtur për të mos lëvizur.

4. Pas përfundimit të vuajtjes së një dënimi për një vepër tjetër penale dhe ekstradimit të tij nga shteti italian, kërkuesi ka kërkuar rivendosjen në afat të së drejtës së ankimit kundër vendimit nr. 6/2005 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë. Kjo kërkesë është pranuar me vendimin nr. 941 akti, datë 15.07.2014 të asaj gjykate.

5. Pas kësaj, çështja penale e themelit është gjykuar nga Gjykata e Apelit Tiranë, e cila, me vendimin nr. 777, datë 14.04.2015, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 6/2005 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë për dënimin e kërkuesit, duke vlerësuar të drejta përfundimet e gjykatës së shkallës së parë për faktet dhe zbatimin e ligjit material dhe procedural penal. Ndonëse kërkuesi ka paraqitur rekurs, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 442, datë 08.06.2017, ka vendosur mospranimin e tij, me arsyetimin se nuk përmbante shkaqe nga ato të parashikuara nga ligji procedural penal.

6. Kërkuesi ka paraqitur ankim kushtetues individual në Gjykatën Kushtetuese (*Gjykata*), me të cilin kundërshtonte procesin penal në ngarkim të tij, duke pretenduar se i ishte cenuar e drejta për proces të rregullt ligjor në drejtim të së drejtës për mbrojtje efektive dhe standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor. Kolegji i Gjykatës, me vendimin nr. 24, datë 30.01.2018, ka vendosur moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare, pasi ka vlerësuar se kërkuesi nuk kishte shteruar mjetet juridike efektive përpara se t'i drejtohej Gjykatës, për shkak se nuk i kishte parashtruar në rekurs pretendimet e ngritura në ankimin kushtetues individual.

7. Në datën 13.09.2022 kërkuesi i është drejtuar gjykatës së shkallës së parë me kërkesë për rishikimin e vendimit nr. 6/2005 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, me të cilin ai ishte dënuar penalisht. Kërkesa është bazuar në nenin 450, pika 1, shkronjat “a” dhe “c”, të KPP-së. Kërkuesi ka pretenduar se faktet e vëna në themel të vendimit për dënimin penal të tij nuk pajtohen me ato të një vendimi tjetër të formës së prerë, si dhe se pas vendimit për dënimin e tij kishin dalë dhe ishin zbuluar prova të reja, të cilat vetëm ose së bashku me ato që ishin vlerësuar një herë, tregonin se ai vendim ishte i gabuar. Për këtë kërkesë, Gjykata e Rrethit

Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 810 regj. themeltar, datë 27.10.2022, ka vendosur mospranimin e saj. Ky vendim është lënë në fuqi nga Gjykata e Apelit e Juridiksionit të Përgjithshëm me vendimin nr. 465 (30-2023-1596), datë 25.04.2023, ndërsa Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, pas shqyrtimit të çështjes në dhomën e këshillimit mbi bazë të dokumenteve, me vendimin nr. 00-2025-596 (89), datë 08.04.2025, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së apelit.

8. Në datën 09.10.2025 kërkuesi i është drejtuar Gjykatës me ankim kushtetues individual, sipas objektit të pasqyruar në pjesën hyrëse të këtij vendimi. Ky ankim, pasi është plotësuar sipas kërkesave të Ligjit Organik të Gjykatës, është regjistruar në datën 23.10.2025. Kolegji i Gjykatës në datën 24.12.2025 ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

9. **Kërkuesi**, në mënyrë të përmbledhur, ka parashtruar se i është cenuar e drejta për proces të rregullt ligjor, e garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, në drejtim të:

9.1. *Së drejtës së aksesit në gjykatë* në aspektin e *së drejtës së ankimit substancial*, pasi gjykatat e faktit nuk kanë arsyetuar lidhur me pretendimin sipas shkronjës “a” të nenit 450 të KPP-së. Edhe Gjykata e Lartë nuk i ka adresuar në mënyrë të veçantë pretendimet e kërkuetit, për papajtueshmëri faktike midis vendimeve të formës së prerë, duke mos dhënë një përgjigje specifike ndaj këtij kërkiti thelbësor, që, nëse do të pranohej, mund të prodhonte një rezultat të ndryshëm për kërkuetin. Gjykata e Lartë ka riprodhuar arsyetimin e gjykatës së apelit, pa u përballur konkretisht me thelbin e shkakut të rishikimit sipas nenit 450, pika 1, shkronja “a” (papajtueshmëria faktike mes vendimeve të formës së prerë). Gjykata e Lartë është kufizuar vetëm të shpjegojë në mënyrë abstrakte dallimin ndërmjet fakteve dhe vlerësimit juridik, pa verifikuar nëse ekziston realisht një mospërputhje faktike mes dy vendimeve, si çasti e mënyra e vdekjes, përmbajtja dhe pesha e pohimit të viktimës para se ndërronte jetë, si dhe skema faktike e kapjes së viktimës nga pas. Arsyetimi i Gjykatës së Lartë është formalist dhe bie ndesh me jurisprudencën e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, sipas së cilës nuk mjafton që një vendim të përmbajë një arsyetim të përgjithshëm, por pretendimet kryesore të palës duhet të kenë një adresim specifik dhe analizë të çështjeve vendimtare që mund të kenë ndikim në rezultatin e çështjes. Për më tepër, ajo gjykatë e ka shqyrtuar kërkesën për rishikim në dhomën e këshillimit, pa i krijuar

mundësinë e kërkuar për të debatuar në seancë gjyqësore, duke e kthyer rishikimin në një mjet jo efektiv për të realizuar një drejtësi korrigjuese.

9.2. *Parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit*, pasi gjykatat e juridiksionit të zakonshëm kanë refuzuar vlerësimin gjyqësor të deklarimeve publike që ka bërë bashkëpandehuri P.M., duke i kualifikuar ato *ipso facto* si “jo-prova”. Kjo qasje injoron parimin e lirisë së provave sipas nenit 149, pika 2, të KPP-së dhe rregullin e përcaktuar në nenin 152, pika 3, të po atij kodi se deklaratimet e të bashkëpandehurit vlerësohen në unitet me provat e tjera. Kërkuar ka kërkuar që transkriptimi i emisionit televiziv të shërbente si indicie për hapjen e procesit të rishikimit, duke vijuar me marrjen në pyetje të të dënuarit P.M., ballafaqimin midis të dyve, si dhe verifikimin e përputhshmërisë së tyre me aktet mjeko-ligjore e balistike.

9.3. *Standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor të lidhur me parimin e ligjshmërisë dhe sigurisë juridike*, pasi Gjykata e Lartë nuk ka arsyetuar në mënyrë të thelluar se përse nuk qëndrojnë kërkimet e mbështetura në shkronjat “a” dhe “c” të pikës 1 të nenit 450, së bashku me nenet 149, pika 2 dhe 152 të KPP-së, duke mos ofruar standarde aplikimi për situata analoge dhe për vlerësimin e deklarimeve pas gjykimit të të bashkëpandehurit që përputhen me prova të reja, siç janë ato mjeko-ligjore ose balistike. Kjo situatë krijon pasiguri juridike dhe rrezik arbitrariteti në praktikë.

10. ***Subjekti i interesuar, Prokuroria e Përgjithshme***, në mënyrë të përmbledhur, ka prapësuar se:

10.1. Pretendimi për cenimin e së drejtës së aksesit substancial nuk qëndron. Gjykata e Lartë e ka trajtuar shprehimisht kërkesën për rishikim të mbështetur në nenin 450, pika 1, shkronja “a”, të KPP-së. Pretendimi se në vendimin ndaj shtetasit P.M. “viktima është dërguar menjëherë për në spital, por kishte vdekur pa arritur aty”, ndërsa në vendimin ndaj kërkuar thuhet “vdekja e menjëhershme”, është marrë në shqyrtim në kuadër të vlerësimit të asaj gjykate, e cila ka konkluduar se nuk përbëjnë papajtueshmëri faktesh, por lidhen me mënyrën si janë trajtuar dhe vlerësuar rrethanat në vendimmarrje. Për rrjedhojë, me të drejtë, Gjykata e Lartë ka vlerësuar se në rastin konkret nuk ka vend për rishikim, pasi nuk është prezent asnjë rast rishikimi. Gjykata e Lartë u ka dhënë përgjigje shteruese dhe të drejtë të gjitha pretendimeve të kërkuar. Ajo gjykatë e ka analizuar kërkesën në përputhje me rregullat procedurale, duke dhënë arsyet për mosshqyrtimin e saj në seancë gjyqësore. Pretendimi se Gjykata e Lartë e ka trajtuar rishikimin si apel të

zakonshëm nuk qëndron, pasi ajo ka arsyetuar se pretendimet e kërkuarit nuk plotësojnë as kërkesat e nenit 450, pika 1, shkronjat “c” dhe “a”, të KPP-së.

10.2. Edhe pretendimi për cenimin e *parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit* është haptazi i pabazuar. Pretendimet e kërkuarit lidhen me mënyrën e vlerësimit të provave dhe rrethanave të çështjes, çka nuk përbën shkak për rishikim. Mosadministrimi i deklarimeve si prova në kuadër të rishikimit është në përputhje me ligjin procedural penal dhe vendimmarrja e gjykatave të faktit është e bazuar në një analizë tërësore të provave të administruara, pa cenuar të drejtat procedurale të kërkuarit. Në gjykimin në shkallë të parë dhe në apel janë dhënë përgjigje shteruese e konkrete, ndërsa Gjykata e Lartë ka vlerësuar se refuzimi i kërkesës për rishikim nuk cenon parimet e procesit të rregullt ligjor. Me të drejtë ajo gjykatë ka arsyetuar se gjykatat e faktit kanë respektuar parimet e vlerësimit të lirë, duke arritur në përfundimin se këto deklarime nuk përbëjnë prova.

10.3. I pabazuar është edhe pretendimi për cenimin e *standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor*, pasi Gjykata e Lartë ka argumentuar në mënyrë të qartë e të detajuar për pretendimet thelbësore të kërkuarit, duke sqaruar se rastet e rishikimit të parashikuara në nenin 450 të KPP-së nuk rezultojnë të pranishme në çështjen konkrete. Ajo gjykatë ka arsyetuar se pretendimet e kërkuarit lidhen me vlerësimin e rrethanave dhe të provave të çështjes, çka nuk përbën shkak për rishikim, por apel të fshehur, si dhe ka sqaruar se nuk ekziston papajtueshmëri faktike ndërmjet vendimeve të formës së prerë, por vetëm një vlerësim i ndryshëm i të njëjtave fakte.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitetin e kërkuarit

11. Çështja e legjitimitetit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të Ligjit Organik të Gjykatës, çdo person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë edhe kriteret kumulative të nenit 71/a të Ligjit Organik të Gjykatës, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësura në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

12. Duke verifikuar kriteret paraprake në çështjen konkrete, Gjykata çmon se kërkuesi legjitimohet *ratione personae*, në kuptim të shkronjës “f” të pikës 1 të nenit 131 dhe shkronjës “i” të pikës 1 të nenit 134 të Kushtetutës, pasi ka qenë palë në procesin ndaj të cilit ka ngritur pretendime, ndaj justifikon interesin e drejtpërdrejtë për çështjen e parashtruar. Po kështu, ai plotëson edhe kriterin e *shterimit të mjeteve juridike efektive*, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës, pasi i është drejtuar Gjykatës me ankim kushtetues individual pas përfundimit të procesit gjyqësor në të tria shkallët e gjyqësorit të zakonshëm dhe pasi ka shteruar në formë e substancë mjetet e zakonshme të ankimit ndaj vendimeve të gjykatave më të ulëta. Kërkuesi legjitimohet edhe *ratione temporis*, në kuptim të përmbajtjes së nenit 71/a, pika 1, shkronja “b”, të Ligjit Organik të Gjykatës, pasi vendimi më i fundit në kohë i kundërshtuar, ai i Gjykatës së Lartë, mban datën 08.04.2025 dhe është publikuar në faqen zyrtare të asaj gjykate në datën 25.06.2025, ndërsa ankimi kushtetues individual është paraqitur në datën 09.10.2025, pra brenda afatit 4-mujor.

13. Në drejtim të legjitimitetit *ratione materiae* kërkuesi ka pretenduar se vendimet e kundërshtuara i kanë cenuar të *drejtën për proces të rregullt ligjor* në drejtim të së drejtës së aksesit në gjykatë në aspektin e ankimit substancial, parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit, si dhe standardit të arsytimit të vendimit të lidhur me *parimin e ligjshmërisë* dhe *sigurisë juridike*. Këto pretendime kërkuesi i ka mbështetur në argumentet se gjykatat e faktit nuk kanë arsyetuar lidhur me kërkimin e mbështetur në shkronjën “a” të pikës 1 të nenit 450 të KPP-së, ndërsa për kërkimin tjetër të mbështetur në shkronjën “c” të atij neni, ato gjykata kanë mbajtur një qasje që cenon parimin e lirisë së provave sipas nenit 149, pika 2, të KPP-së. Gjykata e Lartë, nga ana e saj, nëpërmjet një arsytimi formalist, shpjegon në mënyrë abstrakte dallimin ndërmjet fakteve dhe vlerësimit juridik, pa verifikuar nëse ekziston realisht një mospërputhje faktike mes dy vendimeve. Në kushtet kur pretendimet e kërkuesit, në thelb, lidhen me arsytimin e gjykatave të juridiksionit të zakonshëm për mospranimin e kërkesës për rishikimin e vendimit të formës së prerë, nisur nga thelbi dhe natyra e këtyre pretendimeve, Gjykata vlerëson t’i shqyrtojë në vijim në drejtim të *së drejtës së aksesit* të lidhur me të *drejtën e ankimit substancial dhe standardin e arsytimit të vendimit gjyqësor*, të cilat bëjnë pjesë në juridiksionin kushtetues dhe garantohen respektivisht në nenet 42 dhe 142, pika 1 të Kushtetutës

B. Për themelin e pretendimeve

B.1. Për cenimin e së drejtës së aksesit të lidhur me të drejtën e ankimit substancial dhe standardin e arsytimit të vendimit gjyqësor

14. Kërkuesi ka pretenduar se gjykatat padrejtësisht nuk kanë pranuar kërkesën për rishikimin e vendimit penal të dënimit të tij, pas vlerësimit që kanë bërë për provën e re në

shkelje të neneve 149 dhe 152 të KPP-së. Gjykatat e faktit nuk kanë verifikuar papajtueshmërinë faktike midis vendimeve gjyqësore të formës së prerë, ndërsa Gjykata e Lartë nuk i ka adresuar në mënyrë të veçantë këto pretendime të kërkuarit, duke mos dhënë një përgjigje specifike për to. Nëpërmjet një vendimi formalist, ajo gjykatë kufizohet vetëm në shpjegimin në mënyrë abstrakte të dallimit ndërmjet fakteve dhe vlerësimit juridik të fakteve, pa verifikuar nëse ekziston realisht një mospërputhje faktike mes dy vendimeve. Ajo gjykatë e ka trajtuar kërkesën për rishikim si një apel të zakonshëm, për më tepër, që e ka shqyrtuar atë në dhomën e këshillimit, pa i krijuar mundësinë kërkuarit për të debatuar në seancë gjyqësore, duke e shndërruar rishikimin në një mjet jo efektiv për të realizuar një drejtësi korrigjuese.

15. Subjekti i interesuar, Prokuroria e Përgjithshme, ka prapësuar se pretendimi nuk qëndron, pasi Gjykata e Lartë e ka trajtuar shprehimisht kërkesën për rishikim të mbështetur në nenin 450, pika 1, shkronja “a”, të KPP-së, duke evidentuar se për të gjetur zbatim duhet të ketë papajtueshmëri në faktet e vëna në themel të vendimeve dhe jo thjesht një qasje të ndryshme në vlerësimin e tyre. Në këtë kuadër, ajo gjykatë ka arritur në përfundimin se në asnjë moment nga këto vendime nuk janë pasqyruar fakte në kundërshtim me njëri-tjetrin, por këto fakte janë vlerësuar në mënyra të ndryshme, duke përjashtuar kështu kushtet për rishikim sipas nenit 450, pika 1, shkronja “a”, të KPP-së. Me të drejtë, Gjykata e Lartë ka vlerësuar se në rastin konkret nuk ka vend për rishikim, pasi nuk është i pranishëm asnjë nga rastet ligjore të rishikimit. Ajo gjykatë është shprehur se të dyja gjykatat kanë bërë analizë tërësore dhe objektive, kanë dhënë arsye të mbështetura në ligj dhe në prova, dhe se vendimet janë mjaftueshëm të arsyetuara, duke u dhënë përgjigje shteruese dhe të drejtë të gjitha pretendimeve të kërkuarit. Gjykata e Lartë e ka analizuar kërkesën në përputhje me rregullat procedurale, duke dhënë arsyet për mosshqyrtimin e saj në seancë gjyqësore. Ajo gjykatë nuk e ka identifikuar rishikimin si apel të zakonshëm, pasi ka arsyetuar se rishikimi është i lejueshëm vetëm në rastet e përcaktuara në KPP dhe, në rastin konkret, ka konkluduar se pretendimet e kërkuarit nuk plotësojnë kërkesat e nenit 450, pika 1, shkronjat “c” dhe “a”, të KPP-së.

16. Neni 42, pika 2, i Kushtetutës parashikon se kushdo, për mbrojtjen e të drejtave, të lirive dhe interesave të tij kushtetues dhe ligjorë, ka të drejtën e një gjykimi të drejtë dhe publik brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme e caktuar me ligj. Ndërkohë, neni 142, pika 1, i Kushtetutës parashikon se vendimet gjyqësore duhet të jenë të arsyetuara.

17. Gjykata në jurisprudencën e saj ka theksuar se e drejta e aksesit u garanton subjekteve të cenuara të drejtën t’i drejtohen një gjykate, e cila duhet të dëgjojë pretendimet e tyre dhe të drejtën për të pasur, nga ana e gjykatës, një zgjidhje përfundimtare për mosmarrëveshjen, pasi aksesit në gjykatë duhet të jetë substantiv dhe jo thjesht formal. Po

kështu, Gjykata ka pohuar se standardi i arsytimit është i lidhur edhe me respektimin e së drejtës së aksesit në gjykim dhe së drejtës së ankimit efektiv (*shih vendimet nr. 32, datë 03.11.2022; nr. 5, datë 22.02.2022; nr. 1, datë 26.01.2021 të Gjykatës Kushtetuese*).

18. Në lidhje me standardin e arsytimit, Gjykata ka theksuar se funksioni i një vendimi të arsyetuar është t'u tregojë palëve që ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë. Standardi i arsytimit është i lidhur edhe me respektimin e të drejtave të tjera kushtetuese, siç është edhe e drejta e aksesit në gjykim. Megjithatë, zbatimi i këtij parimi është vlerësuar nga Gjykata rast pas rasti, në varësi të rrethanave konkrete të çështjes (*shih vendimet nr. 30, datë 29.05.2023; nr. 45, datë 03.07.2017; nr.12, datë 19.03.2015 të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykata, në vijimësi, ka theksuar se zbatimi i ligjit është detyrë e gjykatave të juridiksionit të zakonshëm, ndërsa detyra e saj është të vlerësojë nëse gjatë procesit gjyqësor ka pasur shkelje të të drejtave kushtetuese, si dhe nëse zbatimi i ligjit ka qenë eventalisht arbitrar ose haptazi i paarsyeshëm. Kjo do të thotë se Gjykata nuk vepron si shkallë e katërt gjykimi dhe, për këtë arsye, vendimet e gjykatave të juridiksionit të zakonshëm nuk vihen në dyshim, përveç rasteve kur gabimi ligjor ose faktik është aq i dukshëm, sa një gjykatë e kujdesshme nuk mund ta kishte bërë ose i tillë që e bën të padrejtë gjykimin (*shih vendimet nr. 9, datë 27.02.2024; nr. 30, datë 29.05.2023 të Gjykatës Kushtetuese*).

19. Gjykata ka pohuar se kërkesa për rishikim përfaqëson një formë të veçantë ankimi dhe një mjet të jashtëzakonshëm, me anë të të cilit mund të hapet një gjykim i mbyllur në mënyrë përfundimtare. Për shkak se ky mjet ka për objekt një vendim gjyqësor të formës së prerë, me autoritetin e gjësë së gjykuar, ai mund të ushtrohet vetëm për shkaqet e kufizuara të parashikuara shprehimisht nga ligji. Megjithatë, në fushën penale, kërkesat e sigurisë juridike nuk janë absolute, pasi shfaqja e fakteve të reja ose zbulimi i një mangësie thelbësore në procedurat e mëparshme, që mund të ketë ndikuar në rezultatin e çështjes, mund të përlligjë rihapjen e procesit për korrigjimin e gabimeve gjyqësore ose të dështimeve të drejtësisë. Për rrjedhojë, kur një shkak rishikimi parashtrohet në mënyrë të argumentuar, natyra e jashtëzakonshme e këtij mjeti nuk e përjashton detyrimin e gjykatës për ta shqyrtuar atë në mënyrë konkrete dhe për t'i dhënë kërkuarit një përgjigje të arsyetuar, përndryshe, aksesit në këtë mjet do të mbetej formal dhe jo substancial. Në veçanti, shkakut i rishikimit i parashikuar nga neni 450, pika 1, shkronja "a", i KPP-së synon të shmangë që të mbetet në fuqi një vendim penal dënimi, kur faktet vendimtare mbi të cilat ai mbështetet pretendohet se janë të papajtueshme me ato të pranuar në një vendim tjetër të formës së prerë. Për rrjedhojë, zbatimi i këtij shkakut kërkon një ekuilibër ndërmjet sigurisë juridike dhe nevojës për të verifikuar një kontradiktë faktike që mund të ndikojë në themelin e fajësisë. Në këtë kuptim, karakteri përjashtimor i rishikimit nuk mund të përlligjë një qasje formaliste që shmang verifikimin

efektiv të vetë shkakut të parashikuar nga ligji (*shih vendimet nr. 13, datë 07.03.2024; nr. 61, datë 27.09.2016; nr.17, datë 24.03.2014 të Gjykatës Kushtetuese*).

20. Duke mbajtur në konsideratë standardet kushtetuese të sipërcituara, natyrën e jashtëzakonshme dhe funksionin korrigjues të mjetit të rishikimit, si dhe thelbin e argumenteve të kërkuarit, Gjykata do të analizojë në vijim nëse ai ka marrë përgjigje përfundimtare, konkrete dhe të arsyetuar për shkaqet e rishikimit të parashtruara përpara gjykatave. Në veçanti, ajo do të verifikojë nëse shqyrtimi i shkakut të parashikuar nga neni 450, pika 1, shkronja “a”, i KPP-së ka qenë i tillë që t’i ketë garantuar kërkuarit akses substancial në këtë mjet dhe nëse vendimet gjyqësore për mospranimin e saj janë në përputhje me standardet kushtetuese të arsyetimit të vendimit gjyqësor.

21. Në çështjen konkrete, Gjykata vëren se kërkuari dhe bashkëpunëtori i tij P.M. janë proceduar dhe gjykuar më vete, për shkak se kërkuari fillimisht nuk ishte identifikuar. Kështu, procesi gjyqësor ndaj shtetasit P.M. ka përfunduar në datën 12.06.2009, kur Gjykata e Lartë ka vendosur mospranimin edhe të rekursit të këtij shtetasi. Nga ana tjetër, procesi gjyqësor ndaj kërkuarit ka përfunduar në datën 08.06.2017, kur Gjykata e Lartë ka vendosur mospranimin e rekursit të tij. Në këto kushte, për t’i dhënë përgjigje pretendimit të kërkuarit në drejtim të shkakut të rishikimit të mbështetur në shkronjën “a” të pikës 1 të nenit 450 të KPP-së, pra se ai nuk ka marrë përgjigje përfundimtare për pretendimin se vendimi i dënimit të tij ka papajtueshmëri të fakteve me ato të një vendimi tjetër të formës së prerë, Gjykata do të verifikojë arsyetimin e gjykatave të zakonshme dhe përgjigjet e dhëna nga ato për këtë pretendim të kërkuarit.

22. Nga aktet e dosjes gjyqësore të administruar për nevojat e gjykimit kushtetues, Gjykata vëren se kërkuari, në datën 13.09.2022, i është drejtuar gjykatës me një kërkesë për rishikimin e vendimit penal të dënimit të tij, duke e bazuar atë në përcaktimet e shkronjave “a” dhe “c” të pikës 1 të nenit 450 të KPP-së. Ai ka pretenduar se faktet e vëna në themel të vendimit penal për dënimin e tij, vendimit nr. 6/2005 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, nuk pajtoheshin me ato të një vendimi tjetër të formës së prerë, konkretisht me faktet e pranuar në vendimin për dënimin e bashkëpunëtorit P.M., vendimin nr. 207/2007 të Gjykatës së Apelit Tiranë. Po ashtu, ai ka pretenduar se pas vendimit penal të dënimit të tij kishin dalë dhe ishin zbuluar prova të reja, të cilat vetëm ose së bashku me ato që ishin vlerësuar një herë, tregonin se ai vendim ishte i gabuar. Në këtë drejtim kërkuari i është referuar një deklaratë televizive të shtetasit P.M., në të cilën ky i fundit ka pranuar se ishte autor i vetëm në veprën penale të vrasjes, duke përjashtuar kërkuarin nga pjesëmarrja në ngjarje.

23. Gjykata e shkallës së parë, me vendimin e datës 27.10.2022, ka vendosur mospranimin e kërkesës së kërkuarit për rishikimin e vendimit penal të dënimit, duke arsyetuar se kërkesa për rishikim ishte jashtë rasteve të parashikuara në nenin 450 të KPP-së. Sipas saj,

pas vendimit penal të dënimit të kërkuesit nuk kishin dalë ose ishin zbuluar prova të reja, të cilat vetëm ose së bashku me ato që ishin vlerësuar një herë, të tregonin se ai vendim ishte i gabuar. Lidhur me këtë, gjykata ka arsyetuar se nuk qëndron pretendimi i kërkuesit se deklarimi i shtetasit P.M. në një emision televiziv ishte provë e re, pasi ky shtetas ka dhënë deklarime edhe më parë, përveçse pretendimi i kërkuesit në lidhje me këto deklarime ishte trajtuar edhe nga Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, në rastin e vendimit për mospranimin e rekursit të kërkuesit në çështjen e themelit. Po sipas gjykatës, referuar neneve 149 dhe 152 të KPP-së, deklaratimet në emisione televizive nuk parashikohen nga ligji si provë. Ato, sipas ligjit, janë deklarime nga personi i marrë si i pandehur në një procedim të lidhur dhe në rastin konkret ishin trajtuar nga Gjykata e Lartë.

24. Megjithëse kërkuesi ka paraqitur ankim, duke ngritur sërish të njëjtat pretendime si në kërkesën për rishikim, vendimi i gjykatës së shkallës së parë është lënë në fuqi nga gjykata e apelit, me vendimin e datës 25.04.2023. Edhe gjykata e apelit ka vlerësuar se pretendimet e kërkuesit nuk qëndronin në asnjë prej rasteve të parashikuara shprehimisht në nenin 450 të KPP-së. Konkretisht, sipas gjykatës së apelit, nuk plotësohej ekzistenca e një prove të re, e cila nuk ka qenë e njohur më parë nga kërkuesi në gjykimin e themelit, në kuptim të shkronjës “c” të këtij neni. Sipas saj, prova e pretenduar nga kërkuesi, intervista e dhënë nga i bashkëpandehuri në një emision televiziv, nuk përbënte provë të re në kuptim të rishikimit si mjet i jashtëzakonshëm ankimi, pasi deklaratimet e atij shtetasi nuk kishin dalë ose ishin zbuluar pasi vendimi i dënimit penal të kërkuesit kishte marrë formë të prerë. Ky shtetas ka dhënë deklarimet e tij që në momentet e para pas ngjarjes, përfshirë edhe para gjykatave që kanë shqyrtuar çështjen penale në ngarkim të tij. Përveç kësaj, ato deklarime ishin jashtë çdo forme dhe procedure për marrjen e provave në një proces penal, duke mos përbërë provë në kuptim të nenit 149 të KPP-së. Për më tepër, vetë kërkuesi e kishte ngritur këtë pretendim edhe në rekursin e tij përpara Gjykatës së Lartë dhe prova e pretenduar si e re ishte marrë në shqyrtim, duke u përcaktuar fuqia e saj provuese në raport me të gjitha provat e tjera të administruara gjatë hetimit dhe gjykimin të çështjes.

25. Çështja në vijim, mbi rekursin e kërkuesit, është shqyrtuar nga Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, i cili, me vendimin e datës 08.04.2025, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së apelit. Edhe Gjykata e Lartë ka vlerësuar se “*prova e re*” e pretenduar nga kërkuesi, deklarata televizive e të bashkëpandehurit P.M., nuk përbënte provë në kuptim të nenit 149 të KPP-së, duke vlerësuar si në përputhje me ligjin procedural penal dhe me vendimin unifikues nr. 6, datë 11.01.2002 të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë vendimmarrjet e gjykatave të faktit për mospranimin e pretendimit të kërkuesit në lidhje me rastin e rishikimit sipas nenit 450, pika 1, shkronja “c”, të KPP-së.

26. Nga ana tjetër, Gjykata e Lartë është ndalur edhe në pretendimin e kërkuarit për mungesën e arsytimit nga gjykatat e faktit për ekzistencën e rastit të rishikimit sipas nenit 450, pika 1, shkronja “a”, të KPP-së. Ajo ka vlerësuar se kjo mangësi nuk cenonte vendimmarrjen e tyre, për sa kohë, ndonëse ky shkak rishikimi ishte parashtruar nga kërkuari që në kërkesën për rishikim, në ankim dhe më tej në rekurs, gjykatat më të ulëta, duke u shprehur se nuk ishte i pranishëm asnjë prej rasteve të parashikuara nga neni 450 i KPP-së, i kishin dhënë përgjigje në thelb edhe këtij pretendimi.

27. Në vijim, Gjykata e Lartë ka analizuar bazueshmërinë në themel të pretendimit të kërkuarit, duke arsyetuar se papajtueshmëria, sipas nenit 450, pika 1, shkronja “a”, të KPP-së, duhet kuptuar si një mospërputhje objektive ndërmjet fakteve historike të pranura si bazë e vendimeve të ndryshme dhe jo si kontradiktë logjike në vlerësimet juridike të tyre. Ligjvënësi, ka theksuar Gjykata e Lartë, në këtë dispozitë ka përdorur termin “fakte” dhe jo “arsyetim ligjor”. Sipas saj, ky shkak rishikimi kërkon: (i) ekzistencën e dy vendimeve të formës së prerë, njëri prej të cilëve ishte ai për të cilin kërkohet rishikimi; (ii) lidhjen e vendimeve me të njëjtin person ose me ngjarje të ndërlidhura, sikurse në rastet me shumë të pandehur ose ngjarje komplekse me disa faza, ku individë të ndryshëm gjykohen veçmas; (iii) ekzistencën në vendime të një mospërputhjeje faktike dhe jo vetëm të një interpretimi të ndryshëm; (iv) mbështetjen e fakteve të vendimit tjetër në prova të pranura nga gjykata dhe me vlerë të plotë provuese dhe jo thjesht pohime ose dyshime. Qëllimi i këtij shkak rishikimi, sipas Gjykatës së Lartë, është shmangia e situatave në të cilat një person mbahet fajtor, ndërkohë që një vendim tjetër përfundimtar, në të njëjtën ose në një çështje të lidhur, ka pranuar fakte bazë krejt ndryshme, të papajtueshme me fajësinë e tij.

28. Mbështetur në këtë kuptim të ligjit procedural për rastin e rishikimit sipas nenit 450, pika 1, shkronja “a”, të KPP-së, Gjykata e Lartë në vijim, në analizë të rastit konkret, ka vlerësuar se, nisur nga përmbajtja e vendimit objekt kërkesë për rishikim dhe atij të dënimit të shtetasit P.M., nuk provohej rasti i rishikimit sipas kësaj dispozite, pasi, sipas saj, në asnjë moment në këto vendime nuk ishin pasqyruar fakte në kundërshtim me njëri-tjetrin, por vlerësime të ndryshme të tyre nga gjykatat respektive. Në lidhje me këtë, Gjykata e Lartë fillimisht ka evidentuar përmbajtjen e vendimit nr. 6/2005 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë për dënimin e kërkuarit dhe, më pas, ka evidentuar edhe përmbajtjen e vendimit nr. 847/2006 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë për dënimin e shtetasit P.M., vendim për të cilin është shprehur se ishte ndryshuar për sa i përkiste cilësimit juridik të vrasjes së viktimës dhe masës së dënimit me vendimin nr. 207/2007 të Gjykatës së Apelit Tiranë, por pa u ndalur në përmbajtjen e këtij vendimi. Mbi këtë bazë, Gjykata e Lartë ka arritur në përfundimin se midis dy vendimeve gjyqësore nuk kishte papajtueshmëri faktesh, por vlerësim të ndryshëm të tyre nga gjykatat përkatëse. Në përfundim, Gjykata e Lartë ka konkluduar se vendimet

gjyqësore të gjykatave më të ulëta në lidhje me kërkesën për rishikim ishin mjaftueshëm të arsyetuara, duke u dhënë përgjigje shteruese dhe të drejta të gjitha pretendimeve të kërkuarit.

29. Në këndvështrim të përmbajtjes së pretendimeve të kërkuarit dhe në analizë të vendimeve gjyqësore të mësipërme, Gjykata vëren se gjykatat e faktit kanë marrë në shqyrtim pretendimin e kërkuarit sipas nenit 450, pika 1, shkronja “c”, të KPP-së, për ekzistencën e një prove të re që do ta bënte vendimin e dënimit të tij të gabuar, duke i dhënë përgjigje këtij shkaku rishikimi, të cilin e kanë gjetur të pabazuar, pasi kanë çmuar se deklarimi televiziv i të bashkëpandehurit P.M. nuk përbënte provë në kuptim të nenit 149 të KPP-së.

30. Për sa i takon pretendimit të kërkuarit për papajtueshmërinë midis fakteve të vëna në themel të dy vendimeve të formës së prerë, Gjykata vëren se gjykatat e faktit, ndonëse janë shprehur se kërkesa e kërkuarit nuk plotësonte asnjë nga rastet e rishikimit sipas nenit 450, pika 1, të KPP-së, nuk kanë arsyetuar në mënyrë të veçantë për pretendimin e tij sipas shkronjës “a” të kësaj dispozite. Nga ana tjetër, Gjykata e Lartë, ndonëse e ka konsideruar të mjaftueshme këtë mënyrë të trajtimit të pretendimit nga gjykatat më të ulëta, ka vlerësuar bazueshmërinë e tij në themel. Fillimisht, ajo ka interpretuar kuptimin e normës ligjore dhe, në vijim, duke iu referuar përmbajtjes së vendimit penal të dënimit të kërkuarit dhe asaj të vendimit nr. 847/2006 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë për dënimin e P.M., ka arritur në përfundimin se midis këtyre vendimeve nuk kishte papajtueshmëri faktesh, por vetëm vlerësim të ndryshëm të tyre nga gjykatat përkatëse.

31. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se natyra e jashtëzakonshme e rishikimit dhe karakteri kufizues i shkaqeve të parashikuara nga neni 450 i KPP-së nuk e përjashtonin detyrimin e Gjykatës së Lartë për të shqyrtuar në mënyrë konkrete shkakun e parashtruar nga kërkuari. Përkundrazi, për sa kohë kërkuari kishte identifikuar dy vendime të formës së prerë dhe kishte pretenduar se ato mbështeteshin në fakte të papajtueshme, gjykata duhej të verifikonte nëse pretendimi hynte realisht në fushën e zbatimit të shkronjës “a” të pikës 1 të nenit 450 të KPP-së. Vetëm një verifikim i tillë mund të garantonte që aksesin në mjetin e rishikimit të ishte substancial dhe jo thjesht formal.

32. Gjykata vëren se verifikimi i shkakut të rishikimit, të parashikuar nga neni 450, pika 1, shkronja “a”, i KPP-së, nuk mund të kufizohet në një paraqitje abstrakte të dallimit midis fakteve dhe vlerësimit të tyre juridik ose provues. Një verifikim i tillë kërkon, së pari, identifikimin e vendimit të formës së prerë për të cilin kërkohet rishikimi dhe të vendimit tjetër të formës së prerë me të cilin pretendohet papajtueshmëria. Më pas, gjykata duhet të veçojë nga secili vendim faktet historike që janë vënë realisht në themel të fajësisë dhe t’i dallojë ato nga përshkrimet anësore, provat, indiciet ose argumentet e përdorura për vlerësimin e tyre. Pas kësaj, ajo duhet t’i krahasojë konkretisht faktet e pranuar në secilin vendim dhe të përcaktojë nëse ndryshimet e konstatuara përbëjnë papajtueshmëri faktike ose vetëm një vlerësim të

ndryshëm juridik ose provues. Së fundi, gjykata duhet të vlerësojë rëndësinë e papajtueshmërisë së pretenduar, pra nëse ajo mund të ndikojë në fajësinë e personit ose në themelin e vendimit të dënimit. Vetëm pas kryerjes së këtij verifikimi mund të arrihet në përfundimin nëse është ose jo i pranishëm shkak i rishikimit i parashikuar nga dispozita e mësipërme.

33. Në rastin konkret, Gjykata çmon se megjithëse Gjykata e Lartë e ka identifikuar në mënyrë të drejtë në plan abstrakt kuptimin e papajtueshmërisë faktike, ajo nuk e ka zbatuar këtë standard në mënyrë të plotë ndaj rrethanave konkrete të çështjes. Në arsyetimin e saj Gjykata e Lartë është mbështetur gjerësisht në përmbajtjen e vendimit nr. 847/2006 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë për dënimin e shtetasit P.M., duke evidentuar vetëm se ky vendim ishte ndryshuar nga Gjykata e Apelit Tiranë për sa i përket cilësimit juridik të veprës penale dhe masës së dënimit. Megjithatë, ajo nuk ka analizuar arsyet mbi të cilat është mbështetur ky ndryshim dhe as situatën faktike të pranuar nga gjykata e apelit. Për sa kohë vendimi nr. 847/2006 ishte ndryshuar me vendimin nr. 207/2007 të Gjykatës së Apelit Tiranë, ndërsa për rekurset kundër këtij të fundit Gjykata e Lartë kishte vendosur mospranimin e tyre, vendimmarrja e formës së prerë për P.M. nuk mund të identifikohet vetëm me përmbajtjen fillestare të vendimit të gjykatës së shkallës së parë. Gjykata e Lartë duhej të merrte në shqyrtim edhe përmbajtjen e vendimit nr. 207/2007, së paku për pjesët në të cilat ai kishte ndryshuar vendimin e shkallës së parë dhe kishte pranuar një situatë tjetër faktike ose juridike.

34. Nga përmbajtja e vendimit nr. 207/2007 rezulton se gjykata e apelit ka pranuar se nuk ishte provuar ekzistenca e konflikteve të mëparshme midis viktimës dhe P.M., se konflikti kishte lindur në çast, se vrasja kishte ndodhur pas një intervali prej 5–10 minutash dhe se ajo nuk ishte kryer me paramendim. Këto rrethana, ndonëse kanë çuar edhe në ndryshimin e cilësimit juridik të veprës penale nga “Vrasja me paramendim” në “Vrasja me dashje”, nuk përbëjnë vetëm një interpretim të ndryshëm juridik të së njëjtës situatë. Ato lidhen me fakte historike që kanë të bëjnë me origjinën dhe natyrën e konfliktit, zhvillimin e tij në kohë dhe ekzistencën ose jo të një vendimi paraprak për kryerjen e vrasjes. Për rrjedhojë, ato duhej të krahasoheshin konkretisht me faktet e vëna në themel të vendimit të dënimit të kërkuesit për vrasje me paramendim, të kryer në bashkëpunim, përfshirë faktin e pranuar se ai kishte ndihmuar P.M. në ekzekutimin e viktimës, duke e mbajtur atë që të mos lëvizte. Në veçanti, duhej të vlerësohej nëse situata faktike e pranuar nga gjykata e apelit për spontanitetin e konfliktit dhe mungesën e paramendimit ishte e pajtueshme me ekzistencën e një plani ose vendimi të përbashkët paraprak, mbi të cilin ishte mbështetur fajësia e kërkuesit.

35. Gjykata çmon të theksojë se nuk i takon asaj të përcaktojë nëse midis dy vendimeve ekziston përfundimisht papajtueshmëri faktike dhe as nëse kërkesa për rishikim duhet të pranohet. Këto çështje i përkasin juridiksionit të gjykatave të zakonshme dhe, në veçanti,

Gjykatës së Lartë. Megjithatë, duke pasur parasysh funksionin e rishikimit për korrigjimin e gabimeve që mund të qëndrojnë në themel të një vendimi penal të formës së prerë, Gjykata e Lartë kishte detyrimin të shqyrtonte në mënyrë konkrete dhe të plotë pretendimin e kërkuarit. Ajo duhej të identifikonte vendimmarrjen përfundimtare për P.M., të veçonte faktet përcaktuese të pranura në të dhe t'i krahasonte ato me faktet mbi të cilat ishte mbështetur dënimi i kërkuarit. Mungesa e këtij verifikimi e lë të pambështetur përfundimin se të dyja vendimet nuk përmbanin papajtueshmëri faktesh, pasi nuk rezulton që Gjykata e Lartë të ketë shqyrtuar rrethanat faktike mbi të cilat ishte bazuar ndryshimi i vendimit për P.M. dhe rëndësinë e mundshme të tyre për themelin e fajësisë së kërkuarit. Në këto kushte, përgjigjja e dhënë nga ajo gjykatë nuk përmbush kërkesën për një shqyrtim konkret dhe efektiv të shkakut të rishikimit. Për rrjedhojë, kërkuarit i është cenuar e *drejta për akses substancial* në mjetin e rishikimit e lidhur me *standardin kushtetues të arsytimit të vendimit gjyqësor*.

36. Në përfundim, Gjykata çmon se pretendimi i kërkuarit për cenimin e së drejtës së aksesit në gjykatë në lidhje me standardin e arsytimit të vendimit gjyqësor është i bazuar, sipas arsytimit të mësipërm të këtij vendimi, ndaj kërkesa pranohet pjesërisht.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, si dhe neneve 72 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, me shumicë votash,

V E N D O S I:

1. Pranimin pjesërisht të kërkesës.
2. Shfuqizimin e vendimit nr. 00-2025-596 (89), datë 08.04.2025 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.
3. Dërgimin e çështjes për shqyrtim në Gjykatën e Lartë.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 03.06.2026

Shpallur më 17.07.2026

MENDIM PAKICE

1. Unë, gjyqtari Asim Vokshi, në shqyrtimin e çështjes që i përket kërkesës së kërkuarit Fran Ndreca, me objekt shfuqizimin e vendimeve nr. 810 të regjistrit themeltar, datë 27.10.2022 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë; nr. 465, datë 25.04.2023 të Gjykatës së Apelit të Juridiksionit të Përgjithshëm Tiranë; nr. 00-2025-596 (89), datë 08.04.2025 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, jam kundër vendimit të shumicës për pranimin e kërkesës, për arsyet e mëposhtme.

2. Shumica vendosi shfuqizimin e vendimit të Gjykatës së Lartë dhe kthimin e çështjes për rigjykim pranë asaj gjykate, pasi gjeti cenim të së drejtës së aksesit në gjykatë në lidhje me standardin e arsytimit të vendimit gjyqësor, veçanërisht për sa i përket arsytimit të detajuar të Gjykatës së Lartë në lidhje me shkakun e rishikimit të pretenduar nga kërkuari sipas nenit 450, pika 1, shkronja “a” të KPP-së.

3. Pakica vlerëson se, siç pranohet edhe nga jurisprudenca e Gjykatës dhe ajo e GJEDNJ-së, kërkesa për rishikim nuk mund të jetë “apel ose rekurs i fshehur” dhe rrjedhimisht nuk mund të përdoret për të zhbërë një vendim penal të formës së prerë bazuar në fakte që dihen ose mund të dihen në kohën e zhvillimit të gjykimit të themelit. Neni 450, pika 1, shkronja “a” i KPP-së parashikon shprehimisht si shkak kërkesë për rishikim “kur faktet e vëna në themel të vendimit nuk pajtohen me ato të një vendimi tjetër të formës së prerë”. Nga kjo dispozitë vihet re se shkak për rishikim nuk përbën vlerësimi i ndryshëm juridik nga gjykata i të njëjtave fakte, por nëse një fakt që është kryesor për përcaktimin e fajësisë, del se është i ndryshëm në dy vendime gjyqësore penale që trajtojnë po atë fakt në mënyrë primare. Për më tepër që, vendimi penal që pretendohet se përbën shkak për rishikimin e vendimit të dënimit të kërkuarit, është përmbyllur rreth 8 vjet (2009) përpara se të përmbyllej gjykimi penal i themelit ndaj kërkuarit (2017). Pra, gjatë kohës që kërkuari po gjykohej në themel, vendimi i dënimit të bashkëpunëtorit të tij ishte prej kohësh i formës së prerë dhe ai kishte mundësi të merrte dijeni për të e të kërkonte nga gjykatat e zakonshme ta vlerësonin në kuadër të saktësisë të fakteve dhe të rrethanave të çështjes.

4. Në këtë çështje shtrohej për diskutim kualifikimi i ndryshëm i veprës penale sipas neneve 76 ose 78 të KP-së, për sa i përket ekzistencës së paramendimit në vrasjen e kryer në bashkëpunim. Paramendimi është aspekt i dashjes dhe nuk përbën një fakt objektiv të pasqyruar më vete, por interpretim i *mens rea* bazuar mbi rrethanat e çështjes, ashtu siç janë vërtetuar gjatë gjykimit. Interpretimi ligjor i fakteve është veprimtari gjyqësor që nuk mund të përbëjë kurrësi shkak për rishikim, pasi nëse pranohet e kundërta, atëherë hapet rruga për arbitraritet.

5. Pakica vlerëson se në kërkesën për rishikim nuk është ngritur asnjë problematikë e argumentuar që mund të inkuadrohet në fushën e zbatimit të nenit 450 të KPP, për sa u përket aspekteve faktike, të cilat ka marrë parasysh gjykata e apelit në rastin e ndryshimit të kualifikimit të dënimit të bashkëpunëtorit P.M., sipas arsytimit të vendimit nr. 207/2007 të kësaj gjykate. Kërkesa drejtuar Gjykatës nga kërkuesi në faqen 5 të saj përcakton qartë edhe thelbin e shkakut të rishikimit për të cilin ishin ankuar me rekurs në Gjykatën e Lartë, e konkretisht: *“Në vendimin ndaj P.M. pranohet se viktimë është dërguar drejt spitalit dhe vdekja nuk është e tipizuar si e menjëhershme, ndërsa në vendimin ndaj kërkuesit vdekja cilësohet e menjëhershme dhe injorohen fjalët e fundit të viktimës (më vrau P.M) të përcjella te E.Q.”*. Po kështu, në rekursin drejtuar Gjykatës së Lartë, të pasqyruar në faqen 4 të vendimit të Gjykatës së Lartë, kërkuesi ka pretenduar vetëm se: *“Vendimi për dënimin e Fran Ndrecës bie ndesh me vendimin për deklarimin fajtor dhe dënimin e shtetasit P.M., pasi një fakt i vendosur në themel të vendimit të dënimit të Fran Ndrecës nuk pajtohet me atë të një vendimi tjetër të formës së prerë, siç është ai për deklarimin fajtor të P.M. Është fjala këtu për momentin kur E.Q. pas të shtënave ka qenë e para që ka dalë nga lokali duke i dhënë ndihmën e parë viktimës M.L. dhe se viktimë i ka thënë asaj se: “E kishte vrarë P.M.”, duke i lënë amanet që t’ia tregonte këtë fakt kunatit të tij të quajtur Gj.Gj. Në vendimin për dënimin e P.M. thuhet se viktimë M.L. ka vdekur në spital, ndërsa në vendimin për dënimin e Fran Ndrecës jo vetëm që flitet për fjalët e fundit që viktimë i ka thënë E.Q., por thuhet që vdekja e viktimës ka qenë e menjëhershme. Në këtë rast kemi të bëjmë me parashikimin e nenit 450, pika 1, shkronja “a”, të KPP-së [...]”*.

6. Tej atyre që vetë kërkuesi ka ngritur si shkak rekursi përpara Gjykatës së Lartë, shumica duke bërë një analizë të zgjeruar (tej atyre që kërkuesi ka pretenduar edhe në kërkesën drejtuar Gjykatës), ka konstatuar se: *“Nga përmbajtja e vendimit nr. 207/2007, rezulton se gjykata e apelit ka pranuar se nuk ishte provuar ekzistenca e konflikteve të mëparshme midis viktimës dhe P.M., se konflikti kishte lindur në mënyrë të çastit, se vrasja kishte ndodhur pas një intervali prej 5–10 minutash dhe se ajo nuk ishte kryer me paramendim. Këto rrethana, ndonëse kanë çuar edhe në ndryshimin e cilësimit juridik të veprës penale nga “Vrasja me paramendim” në “Vrasja me dashje”, nuk përbëjnë vetëm një interpretim të ndryshëm juridik të së njëjtës situatë. Ato lidhen me fakte historike që kanë të bëjnë me origjinën dhe natyrën e konfliktit, zhvillimin e tij në kohë dhe ekzistencën ose jo të një vendimi paraprak për kryerjen e vrasjes. Për rrjedhojë, ato duhej të krahasoheshin konkretisht me faktet e vëna në themel të vendimit të dënimit të kërkuesit për vrasje me paramendim, të kryer në bashkëpunim, përfshirë faktin e pranuar se ai kishte ndihmuar P.M. në ekzekutimin e viktimës, duke e mbajtur atë që të mos lëvizte. Në veçanti, duhej të vlerësohej nëse situata faktike e pranuar nga gjykata e apelit për spontanitetin e konfliktit dhe mungesën e paramendimit ishte e pajtueshme me ekzistencën e një plani ose vendimi të përbashkët paraprak, mbi të cilin ishte mbështetur fajësia*

e kërkuesit.”. Kërkuesi nuk ka ngritur pretendime se “fakti” i papajtueshëm me vendimin tjetër të formës së prerë, konform nenit 450, pika 1, shkronja “(a)” të KPP-së, lidhej me kohën prej 10 minutash nga konfliktimi i parë me momentin e vrasjes, ose me ekzistencën apo jo të konflikteve të mëparshme midis palëve, por në lidhje vetëm me faktin nëse viktimë kishte vdekur ose jo menjëherë, apo kur ishte dërguar në spital (ose rrugës) dhe rrjedhimisht nëse kishte pasur mundësi t’ia thoshte fjalët dëshmitares. Për këtë element, në vendimin nr. 207/2007, Gjykata e Apelit Tiranë ka konstatuar faktin (e pajtueshëm me atë të konstatuar nga gjykatat në gjykimin e kërkuesit) se: *“Viktima M.L. është dërguar menjëherë në spital, por fatkeqësisht ka gjetur vdekjen përpara se të arrinte aty.”*.

7. Pikërisht në lidhje me aq sa kërkuesi ka pretenduar si shkak rekursi, dhe për aq sa ai ka ngritur pretendime të argumentuara edhe përpara Gjykatës, duket se Gjykata e Lartë i ka kthyer përgjigje shteruese në paragrafin 19 të vendimit të saj kur ka arsyetuar se: *“Kolegji, referuar shkaqeve të ngritura në rekurs, e konsideron të drejtë konkluzionin e gjykatës së apelit se në rastin konkret nuk ka vend për rishikim, pasi nuk është prezent asnjë rast rishikimi, për sa kohë që dy gjykata të ndryshme faktin e pranojnë njësoj, por vlerësimin juridik për të e kanë bërë të ndryshëm. Pala kërkuese, kërkesën për rishikimin e vendimit penal të formës së prerë e mbështet në shkronjën “a” të nenit 450 të KPP-së, e cila parashikon se mund të kërkohet rishikimi kur faktet e vëna në themel të vendimit nuk pajtohen me ato të një vendimi tjetër të formës së prerë. Lidhur me këtë parashikim, Kolegji vlerëson se do të përbëjë shkak rishikimi vetëm rasti kur dy vendime gjyqësore të formës së prerë janë bazuar mbi fakte të ndryshme të papajtueshme me njëra-tjetrën. Nuk parashikohet dhe nuk mund të përbëjë shkak rishikimi vendimmarrja e bazuar në vlerësimin e ndryshëm që dy gjykata i bëjnë të njëjtit fakt. Ligjvënësi ka dashur të parashikojë si shkak rishikimi konstatimin e fakteve të ndryshme dhe jo konstatimin e vlerësimit të ndryshëm të tyre, për vetë faktin se nuk mund t’i imponohet një gjykatë në proces rishikimi një arsyetim ose vlerësim i paracaktuar i fakteve. Përkundrazi, në kuadër të konstatimit të fakteve të ndryshme, gjykata e rishikimit ka detyrën të hetojë përsëri në lidhje me një fakt, i cili ka rezultuar ndryshe në një proces tjetër. Në rastin objekt gjykimi, Kolegji vlerëson se dy vendimet gjyqësore nuk kanë asnjë papajtueshmëri faktesh me njëra-tjetrën, por kanë një vlerësim të ndryshëm të të njëjtit fakt nga ana e dy gjykatave të ndryshme.”*. Gjykata e Lartë ka marrë parasysh edhe vendimin nr. 207/2007 të Gjykatës së Apelit Tiranë, i cili, ndonëse ka ndryshuar kualifikimin juridik të veprës penale për bashkëpunëtorin P.M. (edhe ekzekutori i viktimës), nuk ka konstatuar fakte të tjera, të ndryshme nga ato të konstatuara nga gjykatat në procesin ndaj kërkuesit, por thjesht ka parë ligjërisht në prizëm tjetër kohën e vrasjes dhe *mens rea* të fajtorit për atë vepër tjetër penale. Çmuarja e fakteve nga një gjykatë konform nenit 152, pika 1 të KPP-së, nuk përbën “fakt të papajtueshëm” për çmuarjen që një gjykatë tjetër do të bëjë për to, kur shqyrton çështjen penale

të veçuar për bashkëpunëtorin tjetër. Nëse do të pranohej kjo, atëherë do të rrezikohej të lihej pa zbatim parimi i pavarësisë së gjykatës në gjykimin e çështjes të parashikuar nga neni 3, pika 2 i KPP-së, sipas të cilit “Gjykata jep vendim në bazë të provave që shqyrtohen e verifikohen në seancë gjyqësore.”

8. Kërkesa për rishikim, në këtë rast, për aq sa është pretenduar dhe argumentuar nga kërkuesi, është, në thelb, një “apel i heshtur”, rrjedhimisht i palejueshëm, sepse nuk vë në diskutim mekanizmin e ngjarjes së rëndë kriminale të kulmuar me vrasjen e një njeriu, në mes të ditës e në një vend publik (kjo edhe nëse bazohemi te konstatimet e vendimit nr. 207/2007 të Gjykatës së Apelit Tiranë). Ndaj, jam i mendimit të mbetur në pakicë që, në këtë rast, Gjykata e Lartë, për aq sa i është pretenduar në rekurs, ka arsyetuar mjaftueshëm vendimin e vet dhe nuk kishte vend për cenimin e kësaj vendimmarrjeje. Edhe në ankimin kushtetues individual kërkuesi nuk ka argumentuar bindshëm ndonjë të drejtë kushtetuese që t’i jetë cenuar nga kjo vendimmarrje.

Anëtar: **Asim Vokshi**